

Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu

45-052 Opole
ul. Oleska 19a
NIP 754-11-36-950
REGON 530617411

tel: 77 453 86 36
77 443 18 70
tel/fax: 77 453 73 68
e-mail: rio@rio.opole.pl www: rio.opole.pl

Opole, 16 czerwca 2021 r.

NA.III-0221-8/2021

Pani

Barbara Bednarz

Wójt Gminy Świerczów

Działając na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2137), w odpowiedzi na wniosek o udzielenie wyjaśnienia, czy w świetle obowiązujących przepisów prawa inkasent powołany w drodze uchwały organu stanowiącego, jest uprawniony do poboru i wpłaty podatków, których nie wpłacono w wyznaczonym terminie (zaległości podatkowych),

uprzejmie wyjaśniam i informuję, co następuje:

Stosownie do treści art. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1325 ze zm.; dalej: o.p.) inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Właściwy termin płatności dla inkasentów określony został w art. 47 § 4a o.p., zgodnie z którym jest to dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić, chyba że organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczył termin późniejszy.

Pojęcie podatku zdefiniowane zostało w art. 6 o.p. Podatkiem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Zgodnie z treścią art. 3 pkt 3 o.p. przez podatki rozumie się również zaliczki na podatki; raty podatków, jeżeli przepisy

prawa podatkowego przewidują płatność podatku w ratach; opłaty oraz niepodatkowe należności budżetowe.

Odrębnie definiowana jest zaległość podatkowa. Jak wynika z przepisu art. 51 § 1 o.p. zaległością podatkową jest podatek niezapłacony w terminie płatności. Za zaległość podatkową uważa się także niezapłaconą w terminie płatności zaliczkę na podatek, w tym również zaliczkę, o której mowa w art. 23a, lub ratę podatku (art. 51 § 2 o.p.). zgodnie z art. 51 § 3 o.p. przepisy § 1 i 2 stosuje się również do należności z tytułu podatków, zaliczek na podatki oraz rat podatków niewpłaconych w terminie płatności przez płatnika lub inkasenta.

Z uregulowań powołanych powyżej przepisów wynika, że inkasent jest uprawniony wyłącznie do poboru podatku, a więc należności, która powinna być uiszczona przez podatnika do upływu terminu płatności. Po upływie terminu płatności podatku powstaje zaległość podatkowa, której nie można utożsamiać z podatkiem. Jak podkreśla się w doktrynie sam fakt niezapłacenia podatku, bez względu na inne okoliczności, skutkuje powstaniem zaległości podatkowej. Powstaje ona z mocy prawa następnego dnia po dniu, w którym upłynął termin płatności. W przypadku podatków powstających z mocy prawa zaległości powstają niezależnie od wydania i doręczenia decyzji określających, po upływie wynikającego z przepisów prawa podatkowego terminu płatności podatku. W odniesieniu do podatków powstających po doręczeniu decyzji ustalającej zobowiązanie, zaległość powstaje po niezapłaceniu w terminie podatku wynikającego z tej decyzji (zob. Etel Leonard [red.], Ordynacja podatkowa. Komentarz aktualizowany, opubl. LEX/el. 2021; art. 51 o.p.). Powyższe potwierdza treść przywołanego wyżej art. 47 § 4a o.p. Inkasent jest uprawniony do poboru podatku do ostatniego dnia terminu płatności podatku obowiązującego podatnika. Jako że nie zawsze będzie wykonalne jego wpłacenie tego samego dnia do organu podatkowego, dlatego też inkasent zobowiązany jest to uczynić najpóźniej następnego dnia. Należy jednak zauważyć, że termin płatności przewidziany dla inkasenta pozostaje bez wpływu na termin płatności podatku obowiązujący podatnika.

Tym samym dopuszczalność pobrania przez inkasenta od podatnika należności podatkowej wygasa z upływem ostatniego dnia, w którym zobowiązany powinien tę należność uregulować.

Jednocześnie wskazać należy, że bez znaczenia dla powyższego stanowiska pozostaje obecne brzmienie art. 62 § 1 o.p. W przypadku, gdy na podatniku ciąży zobowiązania podatkowe, których termin płatności upłynął, dokonaną wpłatę zalicza się na poczet zaległości

podatkowej o najwcześniejszym terminie płatności, przy czym podatnik może jedynie zdecydować i wskazać, o który podatek chodzi. W doktrynie wyjaśnia się, że w analizowanym przepisie mowa jest o „dokonanych wpłatach”. Zwrot ten nie jest zdefiniowany w ordynacji podatkowej, ale jego znaczenie można ustalić na podstawie art. 60 o.p., gdzie wskazany jest termin zapłaty podatku, którym jest albo dzień wpłacenia kwoty podatku przez podatnika, albo też obciążenie jego rachunku. Pozwala to przyjąć, że zasady wynikające z art. 62 o.p. stosowane są do dobrowolnych wpłat dokonanych przez podatnika. Z art. 59 § 1 pkt 2 o.p. wynika, że zobowiązanie podatkowe podatnika wygasa wskutek pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta. Jest to inna okoliczność niż wymieniona wyżej zapłata podatku (art. 59 § 1 pkt 1 o.p.). Pozwala to twierdzić, że pobranie podatku przez inkasenta nie może być utożsamiane z jego zapłatą przez podatnika. Nie przeczy temu art. 62 § 5 o.p., z którego wynika, że zasady zaliczania z art. 62 § 1 stosuje się odpowiednio do wpłat dokonywanych przez płatników lub inkasentów. W przepisie tym chodzi bowiem o wpłaty podatków pobranych przez inkasenta lub płatnika, za które ponoszą oni odpowiedzialność (zob. Etel Leonard [red.], Ordynacja podatkowa. Komentarz aktualizowany, opubl. LEX/el. 2021; art. 62 o.p.).

Odpowiadając na zadane we wniosku pytanie stwierdzić zatem należy, że inkasent nie jest uprawniony do poboru i wpłaty organowi podatkowemu niezapłaconych w terminie płatności podatków, tj. zaległości podatkowych.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Opolu

Grzegorz Czarnocki